

Kommissionens arbetsprogram för 2013

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet gav den 6 december 2012 bl.a. finansutskottet möjlighet att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2013 (KOM(2012) 629).

Finansutskottet tar i yttrandet upp kommentarer kring några av de förslag i arbetsprogrammet som berör utskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Kommissionen antog arbetsprogrammet den 23 oktober 2012. I programmet betonas särskilt att det är nödvändigt med åtgärder mot bakgrund av den ekonomiska krisen. Ambitionen är att skapa en stabil makroekonomisk miljö och ett konkurrenskraftigt EU genom inrättandet av en verklig ekonomisk och monetär union och genomgripande förändringar av företagsklimatet på den inre marknaden.

Till programmet finns bifogat en förteckning över de initiativ som kommissionen planerar att lägga fram under 2013 och första hälften av 2014 (före innevarande mandatperiods utgång) samt ett antal initiativ om regel-förenklingar med syfte att minska den administrativa bördan för företag, myndigheter och privatpersoner. Kommissionen lyfter fram sju huvudområden i sitt arbetsprogram:

- en verklig ekonomisk och monetär union
- den inre marknaden och industripolitiken för främjad konkurrenskraft
- bättre nät för bättre konkurrens
- tillväxt för arbetstillfällen
- effektiv användning av Europas resurser för att konkurrera bättre
- ett säkert och tryggt Europa
- ett ökat EU-inflytande på den globala arenan.

Av de totalt 76 initiativ som aviseras för 2013 och första hälften av 2014 (fram till valet i Europaparlamentet) har ett antal initiativ bedömts falla inom finansutskottets beredningsområde. Nedan anges vilka dessa förslag är inom respektive huvudområde.

En verklig ekonomisk och monetär union

Inom finansutskottets beredningsområde avser kommissionen att lägga fram initiativ om följande.

Kommissionen avser att i slutet av 2013 presentera den årliga tillväxt-översikten.

Kommissionen avser att presentera ett lagförslag om systemrisker i skuggbanksektorn. Initiativet kommer att vara en uppföljning av den grönbok om skuggbanksektorn som kommissionen presenterade i mars 2012. Avsikten är att ta upp de systemproblem som finns vad gäller skuggbanker och skuggbanksmetoder och som gäller t.ex. penningmarknadsfonder, värdepapperisering och verksamheter som värdepapperslån och återköpsavtal.

Vidare avser kommissionen att ta fram ett förslag till en reglering av indikatorer och riktmärken såsom Euribor och Libor. Regleringen ska särskilt avse sammanställning och beräkning av dessa riktvärden. Bakgrunden

till förslaget är att olika utredningar om påstådd manipulation av Euribor och Libor har medfört att dessa riktmärkens tillförlitlighet har ifrågasatts, liksom regleringen av dem.

Kommissionen avser också att göra en översyn av det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS). Enligt förordningarna om inrättande av ESFS (vari ingår de tre europeiska tillsynsmyndigheterna och Europeiska systemrisknämnden) ska kommissionen göra en fördjupad granskning 2013 i syfte att lägga fram förslag till ändringar. Översynen kommer att omfatta huruvida tillsynsstrukturen som är i bruk sedan 2011 är effektiv och ändamålsenlig och uppnår de mål som anges i EU-lagstiftningen.

I arbetsprogrammet anges vidare att kommissionen avser att ta ett initiativ om förbättringar av villkoren för långsiktig finansiering inom EU genom åtgärder för att säkerställa effektiva finansinstitut, marknader och konkurrens. Efter den grönbok som kommissionen ska anta i slutet av 2012 och den efterföljande diskussionen kommer kommissionen att föreslå politiska åtgärder för att förbättra villkoren för långsiktig finansiering i EU. Grönboken avser att inleda en bred debatt om möjligheten för det finansiella systemet att kanalisera besparingar till finansieringen av projekt och företag med långa planeringshorisonter.

Vidare avser kommissionen att ta ett initiativ om gemensamma strategiska ramfonder och ekonomisk styrning i EU.

Kommissionen avser också att presentera ett förslag om en reform av ramarna för kollektiva investeringsfonder, UCITS VI (fokus på långsiktiga investeringar, produktregler och förvaringsinstitut).

Den inre marknaden och industripolitiken för främjad konkurrenskraft

Inom finansutskottets beredningsområde avser kommissionen att lägga fram ett initiativ om e-fakturerings inom offentlig upphandling.

Vidare avser kommissionen att ta ett bankkontointiativ med syftet att öka insynen och jämförbarheten mellan bankkontoavgifter och att göra det lättare för konsumenterna att byta bank.

Bättre nät för bättre konkurrens

Kommissionen avser att komma med en uppföljning av grönboken Mot en integrerad europeisk marknad för kort- internet- och mobilbetalningar (KOM (2011) 941).

Tillväxt för arbetstillfällen

Inom området avser kommissionen att lägga fram ett förslag om effektiva tjänstepensionsinstitut. En översyn av detta direktiv krävs enligt kommissionen med tanke på hur viktigt det är att se till att det finns lämpliga strukturer för att finansiera pensionerna.

Regeringens faktapromemoria

I sin faktapromemoria om kommissionens arbetsprogram för 2013 (2012/13: FPM24) skriver regeringen att den är positiv till att kommissionen presenterar ett arbetsprogram med specifika initiativ. Det underlättar medlemsstaternas möjlighet att planera EU-arbetet och bidrar till öppenhet kring EU:s lagstiftningsprocess. De prioriterade områdena ligger i huvudsak i linje med regeringens EU-politik. Inte minst är det positivt att tillväxt- och konkurrenskraftsfrågorna ges ett stort utrymme, menar regeringen. I faktapromemorian tar inte regeringen ställning till de enskilda initiativen eftersom deras konkreta innehåll inte är känt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att utifrån de synpunkter finansutskottet har att beakta stöder utskottet den inriktning som kommissionen anger i arbetsprogrammet. Utskottet instämmer i att det är nödvändigt att ta itu med den ekonomiska krisen och att nå en hållbar tillväxt inom EU och välkomnar att tillväxt- och konkurrenskraftsfrågorna ges stort utrymme.

Nedan lämnar utskottet kommentarer om vissa av de initiativ som kommissionen avser att ta inom finansutskottets beredningsområde. De kommande förslagens konkreta innehåll är dock inte kända, och utskottets kommentarer är därför av mer övergripande karaktär.

Skuggbanksektorn

Utskottet välkomnar att kommissionen avser att föreslå kompletterande lagstiftning om de systemrisker som skuggbanker är förknippade med. Utskottet vill framhålla vad det anförde i sitt utlåtande 2011/12:FiU48 En grönbok om skuggbanksektorn.

Utskottet var i utlåtandet positivt till en kartläggning av de möjligheter och risker som skuggbanksektorn ger upphov till, och ansåg att det var nödvändigt att det görs en sådan kartläggning. Utskottet hade ingen invändning mot den definition av skuggbanksystemet som kommissionen föreslog eller den preliminära förteckningen över parter och verksamheter som ingår i skuggbanksektorn. Utskottet konstaterade att skuggbanksektorn rymmer viktiga funktioner och därför kan bidra positivt till det finansiella systemet, men samtidigt konstaterade utskottet att skuggbanksektorn också medför risker. När det gällde den fortsatta regleringen av skuggbanksektorn ansåg utskottet att övervakningen av skuggbanksektorn behöver stärkas. En reglering och andra åtgärder borde dock varken vara enbart nationella eller enbart begränsade till EU, utan man borde sträva efter att verka för ett så brett internationellt samarbete som möjligt. En fråga som utskottet ansåg att man behöver beakta särskilt i sammanhanget är de risker för konsumenter som kunde uppkomma utanför den reguljära banksektorn. I sammanhanget borde även möjligheten till nationella regleringar övervägas.

En översyn av systemet för finansiell tillsyn

Utskottet ser positivt på att kommissionen ska göra en översyn av det europeiska systemet för finansiell tillsyn. Det är av väsentlig betydelse för den finansiella stabiliteten och för en väl fungerande finansmarknad att det finns en effektiv och ändamålsenlig finansiell tillsyn. Även ett gott konsumentskydd på det finansiella området förutsätter en effektiv och ändamålsenlig tillsyn. I detta sammanhang noterar också utskottet att kommissionen avser att ta initiativ för att förbättra villkoren för långsiktig finansiering inom EU genom åtgärder för att säkerställa effektiva finansinstitut, marknader och konkurrens. Även detta ser utskottet positivt på.

En översyn av det europeiska systemet för finansiell tillsyn kan dock enligt utskottets mening inte begränsas till att bedöma om de nuvarande europeiska tillsynsmyndigheternas verksamhet är effektiv och ändamålsenlig och uppnår de mål som anges i EU-lagstiftningen. I sammanhanget bör man även beakta vilka effekter den föreslagna nya gemensamma mekanismen för tillsyn över banker och kreditinstitut (KOM(2012) 510 och KOM(2012) 511) kan få på det europeiska systemet för finansiell tillsyn om den blir beslutad. Även det som aviseras i meddelandet om en färdplan för en bankunion (KOM(2012) 510) bör beaktas vid den planerade översynen.

Kommissionen skriver i arbetsprogrammet att krisen har visat att den inre marknaden för finansiella tjänster kan erbjuda finansiell stabilitet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning endast om den kompletteras med en enda stark kontroll- och tillsynsmyndighet på EU-nivå. Enligt kommissionen måste nästa steg vara att fördjupa den monetära unionen med en fullt fungerande bankunion och en finanspolitisk union.

Utskottet vill framhålla att det finns många viktiga frågor som måste beaktas när man ska upprätta en bankunion. Det gäller bl.a. frågor om inflytande och likabehandling av euroländer och icke-euroländer i ECB-rådet och inom Europeiska bankmyndigheten (EBA). Andra frågor som är av betydelse är ECB:s samarbete med de europeiska och de nationella tillsynsmyndigheterna samt röstningsreglerna vid beslut i den Europeiska bankmyndigheten. En viktig fråga för Sverige är även möjligheterna för medlemsstaterna att anpassa kapitalkraven till de förutsättningar som råder i varje medlemsstat.

Utskottet noterar att EU-ländernas finansministrar kommit överens vid ett möte i Rådet för ekonomiska och finansiella frågor (Ekofin) den 12 december 2012 om ändringar av kommissionens förslag bl.a. i delar som gäller kapitalkrav och omröstningsregler i Europeiska bankmyndigheten.

I sammanhanget bör noteras att riksdagen i ett motiverat yttrande (utl. 2012/13:FiU18) till kommissionen ansåg att kommissionens förslag till rådets förordning om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (KOM(2012) 511) stred mot subsidiaritetsprincipen. Enligt riksdagens uppfattning hängde regelverk, beslutsregler och finansiering av samt ansvar för att bedriva tillsyn, krishantering och avveckling ihop. Åtgärderna förutsatte

varandra. Därför borde förslagen om europeisk tillsyn, krishantering och finansiering av avveckling i slutändan finnas i ett paket även om – som det föreföll – besluten skulle tas successivt. Enligt riksdagen kunde målet med kommissionens förslag nås betydligt bättre om de grundläggande kapitalkraven utgjorde minimikrav och under förutsättning att medlemsstaterna behöll möjligheten att höja nivån på kapitalkraven om de ansåg det vara motiverat för att säkerställa den finansiella stabiliteten på nationell nivå. Riksdagen ansåg också att kommissionens förslag till förordning stred mot proportionalitetsprincipen. Medlemsstater som står utanför eurosamarbetet men ändå väljer att delta i tillsynsmekanismen skulle bli skyldiga att följa ECB:s instruktioner samtidigt som de inte skulle få rösträtt i det organ – ECB-rådet – som har det yttersta ansvaret inom tillsynsmekanismen. Enligt riksdagen innebar detta en oproportionerlig begränsning av dessa länders inflytande.

En annan fråga i sammanhanget är systemen för insättningsgaranti och investerarskydd. Riksdagen fann i sina motiverade yttranden (utl. 2009/10: FiU42 och 2009/10:FiU43) om kommissionens förslag om insättningsgarantisystem och system för ersättning till investerare (KOM(2010) 368 respektive KOM(2010) 371) att målen med kommissionens förslag – vilket ytterst är finansiell stabilitet – bättre, eller kanske endast, kunde nås om ansvaret för finansieringen av garantisystemen fullt ut blev ett nationellt ansvar. För att undvika eventuella problem med moralisk risk och ge medlemsländerna incitament att bygga upp adekvat finansierade garantisystem borde varje medlemsland ha det fulla ansvaret för finansieringen. Regelverket för medlemsländernas garantisystem borde därför inte innehålla några mellanstatliga finansieringsförpliktelser. Däremot borde EU-rätten, på ett sådant sätt som kommissionen föreslår, innehålla regler om förhandsfinansiering m.m. som skulle göra att de nationella systemen blir tillräckligt likartade och robusta. Riksdagen ansåg att förslagen stred mot subsidiaritetsprincipen.

E-fakturering inom offentlig upphandling

Utskottet ställer sig positivt till att kommissionen avser att ta ett initiativ för att underlätta användningen av e-fakturering vid offentlig upphandling.

Utskottet konstaterar att Sverige redan ligger långt framme vad gäller e-upphandling och e-fakturering vid offentlig upphandling. Kammarkollegiet har i uppdrag att driva utvecklingen av e-upphandling och delta i standardiseringsarbetet på området. Målet är att uppnå en obruten elektronisk anskaffningsprocess. Arbetet syftar till att ta till vara de effektivitetsvinster som finns att hämta för både upphandlare och leverantörer i användandet av e-upphandling. Ekonomistyrningsverket (ESV) arbetar med effektivisering av den statliga upphandlingen genom t.ex. införandet av e-upphandling och e-fakturering. ESV har regeringens uppdrag att leda och samordna införandet av elektroniska beställningar från ramavtal i statsförvaltningen (dnr Fi2008/1186). Målet är att införandet ska vara klart vid utgången av 2013.

Mot en integrerad betalningsmarknad inom EU för betalningar via kort, internet och mobiltelefon

Utskottet välkomnar kommissionens fortsatta arbete med att underlätta gränsöverskridande betalningar inom den inre marknaden. Utskottet vill framhålla det man tog upp i sitt utlåtande 2011/12:FiU37, där utskottet behandlade grönboken *Mot en integrerad europeisk marknad för kort-, internet- och mobilbetalningar* (KOM(2011) 941).

Utskottet ansåg att det var viktigt att öka konkurrensen när det gäller betalningstjänster. En väg att nå det var att påskynda marknadsintegrationen inom den inre marknaden. Det var emellertid viktigt att regler och standarder utformas på ett sätt som gör det enkelt för nya aktörer att komma in på marknaden och att man därigenom undviker oligopol för betalningstjänster på europeisk nivå, utan att man gör avkall på säkerhetskrav i betalningarna.

En viktig fråga var enligt utskottet att öka transparensen när det gäller avgifterna. Det fanns enligt utskottet inte skäl att reglera prissättningen på ett sådant sätt att priset som konkurrensmedel sätts ur spel, men det var viktigt att konsumenterna får tydlig information om vilka avgifter som eventuellt tillkommer vid ett köptillfälle för olika typer av betalning. Reglerna borde också utformas med sikte på att produktivitetsvinsterna från teknikutvecklingen kommer konsumenterna till del och att kostnaderna inte ensidigt lastas över på kunderna samtidigt som vinsterna stannar hos betaltjänstföretagen.

Vidare ansåg utskottet att det alltid finns en risk med att låsa fast verk-samheter i rådande tekniska lösningar när ett område regleras och standar-der sätts upp. Utskottet såg potentialer i den tekniska innovationskraften på området och ansåg därför att det var viktigt att gå varsamt fram med regleringar och ge utrymme för självreglering i den utsträckning som den leder fram till den eftersträfvade visionen om ett gränslöst betalningssys-tem. Dessutom var det viktigt att följa utvecklingen och utveckla styrsys-temet för det gemensamma eurobetalningsområdet (SEPA, Single Euro Payment Area) på ett sätt som innebär att regler och standarder kan anpas-sas i takt med att teknikutvecklingen tar nya, och kanske oväntade, språng.

Det som togs upp i grönboken om integritetsaspekter var enligt utskottet värt att understryka. Som påpekades i grönboken innebär de betalningssätt som tas upp att känslig kundinformation och andra personuppgifter registre-ras i omfattande kommunikationsnätverk. Utskottet instämde i påpekandet att känslig kundinformation måste hållas inom en säker betalningsinfrastruk-tur, både vid behandling och vid lagring av uppgifter.

Tjänstepensioner

Utskottet välkomnar en översyn av tjänstepensionsdirektivet. Hanteringen av tjänstepensioner och regelverket kring dessa och för tjänstepensionsinsti-tut är av stor betydelse, liksom att det finns lämpliga strukturer för att finansiera pensionerna.

Stockholm den 15 januari 2013

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Peder Wachtmeister (M), Jörgen Hellman (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Carl B Hamilton (FP), Bo Bernhardsson (S), Per Åsling (C), Marie Nordén (S), Staffan Anger (M), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Jörgen Andersson (M) och Monica Green (S).